

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor 10 fill. vagy egy □ cm. hely 4 fill. — Nyílttér és magánérdekű ismertetés soronként 40 fill.
 Megjelenik naponként reggel 6 órakor, hétfőn vagy ünnep után déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-uteza 19.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-uteza 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Meghiusult béketárgyalások.

Debreczen, márczius 19.

A hosszas háboru, a tulerő ellen való küzdelem, Cronje fegyverletétele és Roberts tábornoknak Bloemfonteinbe való bevonulása a két bur köztársaság elnökeit arra indította, hogy a gyűlölt ellenségtől békét kérjenek. Mult hét kedden alázatos békeajánlatot tettek Salisbury lordnak; egyetlen feltételül kötvén ki a két köztársaság politikai függetlenségének fentartását. S a büszke Albion nevében Salisbury lord azt felelte, hogy forradalmárokkal még szóba sem állhat. A béke ára: feltétlen megadás, vagyis a két köztársaság függetlenségének megsemmisítése.

A két elnök a békeajánlattal egyidejűleg a Pretóriában székelő külföldi konzulokat is fölkérte, hogy illető kormányaiknál lépéseket tegyenek a béke közvetítése érdekében. Monarkiánknak nem lévén Pretóriában külön képviselője, nem is kaphatott felszólítást az intervenczió előmozdítására, viszont a francia konzult ez iránt föl sem szólították, mert bur körökben jól tudják, hogy Franciaország közbelépése csak elmérgesíthetné a helyzetet. Azóta megtudtuk, hogy a francia kormány épenséggel nem

gondolt arra, hogy tartózkodó állásából bárkinek a kedvéért is ki lépjen. Németország pedig kijelentette, hogy csak az esetben interveniálna a béke érdekében, ha a közbelépésre mindkét fél által fölkértenék. Mivel pedig közismert do log, hogy Anglia hallani sem akar a külföldi államok beavatkozásáról, Németország sem juthat abba a helyzetbe, hogy interveniáljon.

Legtöbb reménységgel még az amerikai Egyesült-Államok közbelépése kecsegtethette a burokat. Mac Kinley — engedve az amerikai közvélemény nyomásának — jó szolgálatait csakugyan fel is ajánlotta az angol kormánynak, a mely ép oly udvarias, mint határozott formában visszautasította a felajánlott közbenjárást. Így hát újból tünedezik a béke reménye és a buroknak meg kell barátkozni a feltétlen megadással, avagy a végkimerülésig menő háborunak gondolatával.

A diplomáciai helyzetnek ez az alakulása nem lephette meg a burokat, mert ha tán remélhették is a háboru kitörésekor, hogy Európa valamelyik állama közbe fog lépni, a háboru tartama alatt teljesen kiábrándulhattak ebből a téves hiedelemből. S ezért alapos a föltevés, hogy a burokat a hatalmak e kiterő válasza époly kevésbé lep-

hette meg, mint Salisbury lordnak kegyetlen visszautasítása. Inkább azt kell hinnünk, hogy Krüger, Steyn és Joubert nemcsak hogy el voltak készülve erre a kettős fias-kóra, de valósággal óhajtották is a maguk részéről ezt a negatív eredményt. Nem szabad ugyanis felednünk, hogy a háboru kitöréseért első sorban azok felelősek, akik a polgári és katonai kormányzat élén állottak, amidőn az angol-bur konfliktust talán békés uton is el lehetett volna intézni.

Nem mondjuk, hogy Krügerék kergették bele a két köztársaságot ebbe a végzetes kalandba, sőt bizonyos, hogy az öreg Krüger mindent megkísérlett, hogy a háboru borzalmaival és veszedelmeivel hazájától távoldtartsa. Viszont azonban bizonyos — és ebben már az angoloknak van igazuk, — hogy a bur köztársaságok évek óta czéltudatosan és megszakítás nélkül készültek a háborura. Hogy erre okuk volt, hogy a Jameson-féle betörés komoly intelmül szolgálhatott nekik, az kétségtelen; de viszont az is bizonyos, hogy a köztársaság vezetői a bur népet akaratlanul is megbarátkoztatták a háboru gondolatával. Ez a háboru pedig nagyon szerencsétlenül ütött ki a burokra nézve, az első győzelmek eredményei rég veszendőbe

TÁRCZA.

Hideg fény.

*Nem szép nekem a te szemed,
 Bármily fényes kék ege:
 Hideg fény az, mert napjának:
 Lelkednek nincs — melege.*

*Sárba hullt az erény, jóság,
 Ártatlanság kellemé,
 A melynek, mint fénylő napnak,
 Éltetnie kellene.*

*Igy lesz aljas a fenséges,
 Undokká a kellemes —
 Ó, az ilyen lelki halott
 Az élők közt mit keres.*

*Testi szépség: vágy rózsája,
 Bűnös, muló, mint a rög;
 De a lélek szép virága,
 — Bár fájdalom fagyjon rája —
 Mint az Isten — oly örök.*

Kovácsi Kálmán.

Árnyék a falun.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —

Irtá: Lőrinczi György.

Vége van már annak, hogy az történik Pálfalván, a mit Szőke István, Kispatkó Dániel, meg Czókoly Mihály akar. Igaz, hogy a tornyot akkor bádagozták újra, mikor Szőke

István volt a kurátor s akkor építették az iskolát is, a közös esikéleget meg a Czókoly Mihály bíraskodása idejéből való, de az mind régen volt. Most, bezzeg, nem akarta a tagosítást sem Szőke István, sem Kispatkó Dániel, sem Czókoly Mihály, mégis meglett; pedig, hogy mire való, voltaképp egyetlen ember sem tudja az egész Pálfalván.

Azaz, hogy annál jobban tudja Nagy Gergely, a ki mestere volt. Hiszen az ő fufangos eszejárása elég volna két prókárnak is, noha annak idején utibiztosnak sem igen vált be. Mikor ugyanis a ténis vármegyén a nagy rendezkedés volt, ha jól emlékszem: hetvenkettőben, Nagy Gergelyt is, mint afféle szerszavas, kékbeli nemes kortest, megtették utibiztosnak. A hogy az első hónap elmúlt, Nagy Gergely aztán beállított a főszolgabíróhoz, hogy a fizetését fölemelje. Stemplis, diósgyőri papirosra írta a nyugtatót, harminczhárom forint harminczhárom krajczárról osztrák értékben s czifra manupropriával kanyarította alája a nevét, ezenképen: tekintetes Nagy Gergely, s. k. utibiztos.

A főszolgabíró vörös lett a méregtől, mint az érett paprika.

— Megbolondult kend, Nagy Gergely? fürmedt rá az utibiztosra.

— Köszönöm kérdését, nem, háliszennek, tekintetes uram. Miért tetszik kérdezni?

— Mert hát az áldóját kendnek, ha kend tekintetes, hát akkor én mi vagyok?

Ezt mondta a főszolgabíró, de tett még hozzá egyéb egyet-mást is. Többek közt, hogy Nagy Gergely uramnak kitelt a becsület. Elmehet, hosszú vakációra és vissza meg

ne is igen igyekezzék többet. Így esett ki Nagy Gergely a tekintetességéből, meg a megyei hivatalból, mikor még rá sem ért belemelegedni.

De azért a falu eleje ő most is. Mindig a várost járja; fiskálisokkal, boltosokkal, czéhbeliakkal egyformán jó barátságban áll s a takaréokban, megyeházán, adóhivatalban mindennapos. Hát ő taposta ki a tagosítást is, nem hiába jár szüntelen a városi urak nyakára. Különben hasznát is látja, bizonyosan.

Végefelé járt a tél, mikor a tagosító deputáció Pálfalára megérkezett. Annyi hintót talán soha sem láttak Pálfalván egyszerre, pedig a végrehajtó, lieztáció, komiszárius sem ritka vendég, de az mindegyik külön jár, egyenkint, noha baj nélkül igen ritkán.

A község házára hajtattott valamennyi és oda dobolták össze a falut is. Odasereglett minden számottevő ember Szőke István, Kispatkó Dániel, Czókoly Mihály, meg a tiszteletes ur, a tanító és a nótárius. Tiszteesség nem esik szólván, itt bizony még ez mind csekély ember, a többivel együtt, ahhoz képest, hogy a deputációval a viczispán, az inzellér, a fiskális, sőt maga a főszolgabíró is ott volt. Csupa nagy, hatalmas megyei potentát, de hiszen annyi paksaméta iráshoz, a mennyit idecipeltek, kell is, a ki eligazodjék rajta. Szép, ékes beszéddel magyarázták el, azt meg kell adni, hogy milyen istenáldása a tagosítás. Hogy mindenkinek egy darabban legyen a földje, annyi, a mennyit valósággal megér. Csakhogy em-

mentek s most csak az isten maga mentheti még meg a két köztársaság függetlenségét. Nagyon természetes, hogy azok, akiknek nevével összeforrt ez a dráma, iszonyodnak a dráma ily szörnyű befejezésétől. És mint a játékos, ki minél többet veszít, annál többet kockáztat, remélve, hogy egy csapásra visszaserzi az összes veszteséget: akkép Krüger és társai is még egyszer kockára tesznek mindent, bizva abban, hogy sikerülne talán visszafordítani az események menetét. De hogy a siker reménye minél nagyobb és minél biztatóbb legyen, lehetőleg nagy betétre van szükségük. Ez a kockázati betét a bur népnek még ép-ségben levő anyagi, fizikai és erkölcsi ereje. Hogy ezt is ütközetbe vihessék az angolok ellen, előbb be kellett bizonyítani a bur népnek, hogy a békekötés lehetetlenség és hogy a háboru folytatása elkerülhetetlen kényszerűség.

Ezért ajánlották fel Angliának a békét, ezért kérték fel közbenjárásra a külföldi hatalmakat. Krüger, Steyn és Joubert előre tudhatták eljárásuk eredménytelenségét. Ugy történt, ahogy várták s amint tudtára adhatták bur testvéreiknek a gőgös Albion visszautasító választát, transvaali kormány azonnal tanácskozásra ült össze s azt határozta, hogy a végsőig fognak harcolni. Krüger elnök pedig márczius 13-án a következő táviratot küldte a new-yorki Evening Journalnak:

„A burgherek csak akkor szünek meg harcolni, ha meghalnak. Hadaink visszatérnek az első védelmi vonalra, saját földjükre. A natáli hadjárat sokkal tovább vált hasznaunkra, mintsem vártuk. Az angolok soha sem fognak eljutni Pretóriáig. A burgherek, Steyn elnök, Joubert és én,

valamint a többiek mind egyetértünk. Viszály nincs közöttünk. Isten segítsen bennünket.“

Krüger tehát azt hiszi, hogy az angolok soha sem fognak eljutni Pretóriáig. Nem vesszük szószerinti értelmében a Krüger fenyegetéseit, de azon hősi tettek után, melyeket Joubert és Cronje angol területen vittek véghez, bizton hihetjük, hogy az angoloknak minden talpalatnyi tért, melyet majdan bur földön foglalnak el, vérrel kell megvásárolniok.

Nagyon esodáltuk azt a higgadt és bámulatraméltó magatartást, melyet az angolok a sors csapásai és annyi szerencsétlenség dacára akkor tanusítottak, amidőn nemcsak a győzelmes burok fegyvereivel, de az európai népek gunykazajával is szembe kellett szállniok. Annál inkább fájlalnók tehát, ha az öröm és a szerencse a józaneszü angolokat jobban kihozná a sodrúkból, mint a bánat és szerencsétlenség. Mi ugy látjuk a helyzetet, hogy a háboru folytatása nem Angliának, hanem Krügernek és társainak áll érdekében. Ha Anglia tisztos békét akar, egyszerre és mindenkorra tehetetlenné teheti azokat, akik Anglia szupremáciája ellen ép annyi tekintélylyel, mint kiltartással küzdöttek. Am ha újból szabad folyást enged a háboru nak, még sok meglepetés érheti az angolokat, hisz még Oranjoban sem tudták tönkretenni a kisebb bur hadakat sem. Mi lesz még a Sárkány-hegység szakadékában? Az angolok hozhatnak újabb és újabb hadat a britt birodalom különböző pontjairól, de minél több katonát visznek Délafrikába, annál nehezebbé válik a csapatoknak élélme-

zése. És minél jobban távoznak el e csapatok Fokföldről, azaz minél mélyebben hatolnak be Transzválba, annál jobban fokozódnak az élélmezési nehézségek. Ehhez járul, hogy közeledik a téli időszak s kit a bur fegyver megkimél, azt könnyen elpusztíthatja az egészségtelen klíma. És beszéljünk-e újból is a guerilla harc táradalmairól és ezer veszedelméről? Nem, mi nem hihetjük, hogy Salisbury föl nem ismerné mindezeket a veszedelmeket. S azért, az első béke ajánlatra adott válaszában gőgös hangja nem téveszt meg bennünket az iránt, hogy ez a válasz nem volt az utolsó szava.

Miért is akarná Anglia a két köztársaságot teljesen leigázni? Hisz a britt világhatalom nem nyugszik ugyanazon az alapon, mint az oroszé. A hová Anglia a maga lobogóját kitüzi, ott szabadság honol, ott ipar és kereskedelem óriási fellendülést vesz. Miért akarna Anglia most eltérni a régi nemesebb tradícióktól? Valószínű, sőt majdnem bizonyos, hogy ha Anglia a két köztársaságot minden áron igába akarja hajtani, ezt a nem épen dicső célját — ámbátor csak igen nagy áldozatok árán, — el is fogja érni. De érdekében áll-e Angliának, hogy a bosszu érzetét ébren tartsa a burok lelkében. Anglia hadi sikerének legfőbb oka, hogy Salisbury diplomáciailag bámulatatos művészettel elő tudta készíteni ezt a háborut, még Oroszország és Franciaország is, Angliának ez a két nagy ellensége nyugodtan szemlélte a burok leveretését. De a diplomáciai helyzet idővel megváltozhatik.

Es eljöhet hamar az az idő, amidőn a burok megkapják azt a

ber legyen, a ki ezt az ötödfélezer holdas határt ugy elosztja, hogy senkinek se legyen kára belőle.

Szöke István legalább kételkedően rázogatta a fejét, bár az inzellér ugyancsak nyugtatgatta.

— Sohse fájjon a miatt kigyelmednek a feje, Szöke István uram.

Szöke István erre nagyot sóhajtott.

— Már hiszen instálom, én arról nem tehetek. Csakhogy az apám is, a nagyapám is szintazon a barázdán igazította az eke szarvát, hát hozzázó az ember, akáresak a lelke gyökere kötné oda.

De az ilyen beszédnek semmi fogantja sem volt. Az inzellér kiterítette a nagy ákom-bákom mappáját az asztalra s egy lélekzetre elmondta, hogy kinek mi lesz a járandósága. Ugy elosztotta az egész pálfali határt, mint a pinyt. Egyesegyedül a Siralmas dombon maradt föl háromezer kvadrától, összevissza, de az is hasznavehetetlenség nem hiába hívják Siralmasnak az egész dűlöt.

— Eligazítjuk azt is, — mondta az inzellér. — Ha meg pör esnék belőle, arra való Karmossy ur, a fiskális. Törvény embere; telekkönyvben, paragrafusban járatos. Patakon tanult.

Karmossy ügyvéd ur mosolyogva bölintott.

— No, no, hiszen majd rendet csinálunk. Igen. Goszonán még különb eseteim voltak. Hja, Goszona! Az volt aztán a tagosítás. Kétszázharminczegy pör!

Még hallgatni is szörnyűséges volt.

Czókoly Mihálynak szinte ludbörös lett a háta tőle.

De hamarosan fölkerelkedett az egész gyülekezet. Imricze Jóskát, a kisbirót, meg Bellér Pétert előre küldték, hogy vigyék fel a pinczetokot, elemőzsiát a Siralmas tetőre, mert majd ott tartják meg az áldomást, alkonyatra. Aztán mint a raj, ugy estek neki a határnak. Alant a Csompolya-parton kezdtek, onnan a Dobogó-hátra kapaszkodtak, majd lehuzódtak a Gernyő-sikra. Lánczot, kötelet feszítettek ki, karót vertek a földbe a barázdák mentén s nagy tanakodás, számlgatás közben ugy osztották a földet, ami hallgatagon, esőndesen szunnyadt, mintha nem is róla volna szó. Egyetlen marék hó sem fehérlett a tájon, olyan volt nagy pusztaságában, takaró nélkül, mint a beteg ember, aki nyitott szemekkel alszik. Csak egy egy tábla korán kelt vetés enyhítette itt is ott is a sivar képet, mint valami félénken zsendülő halovány reménység.

Alkonyat felé értek, visszatérőben a Siralmas-dombra. Ott az inzellér megint fölállította háromlábú boszorkánymasináját s végignézett belőle a pálfali határon. A jegyző meg a tiszteletes ur, két szélről megfogva, kiterítette a mappát s az inzellér véghoszszig forgatta rajta hosszú, fekete plajbászát. Aztán a szolgabíró felé fordult.

— Hasznavehetetlenség az egész. Siralmas, — szólt. — Legjobb lesz közakarattal ezeröttszáz kvadrátólet a birónak, ezeröttszáz kvadrátólet meg Nagy Gergelynek adni. Igazság szerini, hogy annyit fáradtak a tagosításért . . .

Nem szóltak rá semmit. Szöke István oda sem nézett, csak le a Csompolya-partra, ahol a tőrelen, lágy káposztaföldtáblák nyultak el. A tiszteletes ur összegöngyöltette a mappát s a jegyző már a pinczetokot meg a kosarakat bontogatta. Kispatkó Dániel megcsóválta a fejét.

— Tán valami szava van hozzá kigyelmednek? — kérdezte tőle az inzellér.

— Nincs, dehogy van, tekintes uram, — felelte sebtében Kispatkó Dániel. — Csak égen hogy hasznavehetetlen föld a világon sincs. Ha meg csakugyan olyan, mire való akkor ő kigyelmének Nagy Gergely uramnak is? . . .

A domb egyik oldalában esőndesen, hallgatagon lapultak meg az apró szálfafőeles viskók es a természetes csürök, amiket avatag boglyák őriztek. A másik oldalon még a leáldozó nap bucsuzott s a távol sik végéről odatüzött a dombon kavargó csoport felé. A sok falusi potentátnak, az inzellérmasinának, a nagy fekete plajbászának s a dombnak az árnyáka százszorosán megnyulva, leborult az alant fehérő falura, a melyik semmit sem tudott róla, hogy az a ráboruló árnyék onnan a dombtetőről száll, a hol böles beszéddel es furfangos irással igazgatják a falu sorsát. S tán a viczispán, a notárius, sőt az inzellér sem vette észre.

. . . Messzi gyalogutam végéről néztem es képzeldő lelekkel szívemre öleltem a kopár domboldal sovány anyagföldjét es az aljában fehérő, elhagyatott, szegény, hiszékeny falut.

külföldi segítséget, amely után most hiába áhitoznak. Angliának nemcsak arra kell törekedni, hogy a burokat legyőzze, de arrais, hogy e veszedelmes ellenséget barátta, szövetségessé tegye.

Nem adjuk fel a reményt, hogy előbb-utóbb Angliában is felül fog kerekedni a jobb belátás.

A földmivelési tárcza költségvetése.

— Országgyűlési exprezs-tudósítás. —

Budapest, márczius 19.

Az első öt órai ülést pont tizkor megnyitotta Perczel elnök és a földmivelési vitában átadta a szót Telegdy Józsefnek, a ki különösen kiemelte a földmivelési miniszter ama sikerét, hogy a kisgazdákat bele tudta vinni a tejszövetkezetbe. A tejszövetkezetek haszna már ma is rendkívüli és a siker titkát abban látja, hogy a termelőknek fix árat biztosítanak. Kívánja, hogy minél jobban terjedjenek a tejszövetkezetek, mert ha a fix árat ezután is biztosítani lehet, a gazdaság ez ága nagy lendületet nyerhet. A költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Ezután Major Ferencz nagy derűtlenség mellett kijelenti, hogy e fontos tárczánál rövid lesz. Örömmel tapasztalja, hogy a kisgazdák érdekében fontos intézkedések történnek.

Végül kijelenti, hogy a költségvetést nem fogadja el.

Károlyi Sándor gr. A költségvetést elfogadom, különösen azért, mert a miniszter kijelentette, hogy ő az állat-konventiót oly dolognak tekinti köztünk és Ausztria között, amely egyáltalában meg nem mozdítható, a melynek fentartatnia kell, és a mely egy kétségtelen követelménye a kiegyezésnek.

Tény, hogy sokszor lesznek iparágak, melyeket nem lehet meggátolni abban, hogy cartellt képezzenek. Attér azután a börze-reformra. Nem lehet tűrni, hogy egy kis csoport ember itt a fővárosban uraija a helyzetet. (Helyeslés.) Ezt nem lehet tűrni, mert ez nem egy spekulációs hálás hely, hanem az országnak nyílt tere és nem lehet tűrni, hogy ezt a csoportot szabadon garázdálkodni engedjék. Kívánja, hogy a kereskedelmi miniszter intervenniáljon, és ő állapítsa meg a tőzsdén érvényes szabályokat. Ha ez meg nem történik, az helytelen.

Beszél ezután a szerb buzáról, melyet az uzsora szállításból ki kell küszöbölni és mindenben osztja Rohonczy felszólalását. (Helyeslés.)

Ágoston József. A kisgazda megmentését sürgeti akár kormányi intézkedéssel, akár szövetségi uton. Miután látja, hogy a kormány feladata magaslatán áll, a telepítést illetőleg is, a költségvetést elfogadja. (Helyeslés.)

Buzáth Ferencz. Valahányszor az agrárius-merkantilizmus harezra gondol, mindig az agrarizmus klasszikus hazája, Poroszország jut eszébe, ahol az agrár-eszméket e század elejétől napjainkig diadalra vitték. Magyarországra nézve az agrárszocializmust sokkal veszedelmesebbnek tartja, mint általában a nemzetiségi kérdést. A kivándorlás Amerikába óriási mértéket ölt már és ez parancsolja, adjuk meg a haza minden polgárának az otthon való megélhetés feltételeit.

Popovich István a horvát képviselők nevében emel szót; a horvátországi vidékekre vasutat kér s kéri a Száva és Kulpa szabályozását, mert ez Horvátország életkérdése.

Elfogadja a költségvetést. (Eljenzés.)

Öt perc szünet.

Szünet után:

Bessenyei Ferencz: T. Ház!

Felkiáltások a baloldalon: Obstruál?

Bessenyei Ferencz: Önök tavaly 12-szer is beszéltek!

Kubik Béla: A Bánffysták 22 szer is beszélnek.

Bessenyei Ferencz: Én nem vagyok Bánffysta, én Széll Kálmán híve vagyok!

Bessenyei Ferencz: Szólok megcsapant érdeklődés mellett fejtegeti a mezőgazdasági szeszfőzdek magyarországi állapotát. Felolvass egy listát, melyben az egyes pénzügyi kerületekben, a mezőgazdasági szeszfőzdek ellen felszólalók nevei foglaltatnak.

Visontai Soma: Liberális hangulatcsinálás.

Bessenyei Ferencz: Micsoda, kérem? Visontai Soma: Liberális hangulatsinálás.

Bessenyei Ferencz: Én a t. képviselő ur eme közbeszólását nem veszem komolyan, mert miként a t. képviselő ur is, a parlament termében az igazságot keresi és hangoztatja, ugy jogom van és kötelességem nekem is azt tenni.

Visontai Soma (ismétli): Liberális hangulatsinálás. (Nagy zaj, derűtlenség.)

Elnök (csenget): felkérem Visontai képviselő urat, hogy ne zavarja a szónokot folytonos közbeszólásaival.

Ezután Polyák Béla képviselő szólalt fel. Csatlakozik Bessenyei nézetéhez. Neki is van szeszgyára, melynek kontingensét meg akarták venni, de ő visszautasította. (Helyeslés.)

Blaskovits Ferencz: Nem helyesli, ha valaki a mezőgazdasági szeszgyár kontingensét eladja. Attér ezután a költségvetés bírálatára s annak elfogadásával végzi beszédét.

Végül Darányi miniszter felelt a felszólalásokra. Barthának felelve azt mondja, hogy Magyarország csak a liberálisizmus jegyében haladhat előre. Az osztrákoktól nem fogják eltérni a viszonyosság megsértését, de maga az osztrák kormány is komolyan kívánja a kiegyezést.

Lovassy Andor.

— A Telegdy-féle pályázat nyertese. —

„A kis püspök“ szerzője, ami emberünk, a vidéki redakezióé.

A vidéki sajtó mostani föllendüléséhez nagyban hozzájárult az ő tehetséges munkálkodása, melyet mindenkor izzó hazaszereget, nemes becsvágy hevített.

Oit, az őseinek fészkeiben, Biharországban sokáig nem akarták megérteni, hogy a délceg zsentri mit keres a negligált és szegényes vidéki redakezióban.

Hiszen hivatalnok-ember volt, amugy is eleget dolgozott a közért, a hivatalos órák után miért nem megyen a kaszinóba, ahol az ifjabb nemzedék a kir. tanácsosok és egyéb nagypipájú urak körül kibiczkedik? Miért nem keresi a „jobb kör“-öket, s miért nem igyekszik a képviselőházba, vagy miért nem tör más uton a carrier felé!

Akik ismerik az életet, a mi életünket, azoknak, realis értelemben véve a dolgot, igazuk is van. Magyarországon a fővárosban is kevés ember jut zöld ágra a toll révén, a vidéken pedig még kevesebb örömet, de annál több bánatot érnek meg azok, akik a tollnak esküdtek fel.

A „Magyar Szó“ mostanában napról-napra porolja Ugront s bizonyítgatja, hogy a nagy rabonbán nem is annyira rabonbán, mint inkább zabanbán. Hát próbálja meg a nagy zabanbánt a hazájabeli lap, az udvarhelyi ujság leleplezni! Mondja meg a helybeli lap, hogy ez vagy az a kikiáltott férfiú az ország kárára működik, bizonyos, hogy a szerkesztő ugy jár, mint a bur vitéz, akármilyen meggyőződéssel is harezol az igazságért, leverik, magyarul: szijat hasítanak a hátából.

Mert bármiképp magasztaljuk is az igazságot, aki banni nem tud vele, annak a kezében robbantó eszközzé válik, amelylyel

nem gyógyít, nem világít, hanem harezot idéz elő, melyben az igazságnak áldozatai lesznek.

Teljesen különbözik egymástól a fővárosi és a vidéki hirlapírás. A fővárosban elég a lelkesedés, a tudás, a rátermettség, a vidéken mind ennek személyes bátorsággal, mélyeséges jóindulattal és aprólékossággal körültekintő figyelmességgel kell párosulnia.

Lovassy ebben az irányban dolgozott és ebben az irányban tudott egész iskolát teremteni.

Megmondani mindenben mindenkinek az igazat, olyan mértékben, mint azt a köznek, a jónak és a szépnak az érdeke kívánja, de olyan hangon, hogy az ne az epére, hanem a lélekre hasson.

Lovassy, mint vidéki hirlapíró, ebben az irányban dolgozott és ebben az irányban mesternek tekinthetjük.

Alig van hirlapíró, aki — mint ő — minicziózusabban tanulmányozta és ismerte volna azon város közönségének a lelkét, melynek dolgozott. Amikor felszólt valamely kérdésben, amikor támadott, vagy védett, ezikkelyének eredményét előre ki tudta számítani; így történt meg, hogy olykor az is, aki halálos ellenségét látta benne, a harez végén meggyőződött róla, hogy Lovassy nem emberekért harezolt emberek ellen, hanem csakis a közt akarta szolgálni.

Természetes, hogy az ilyen embernek nem hintik tele virággal az utját. Haladnia is nehezebb, mint azoknak, akik nem az általánosságot, hanem az egyesek érdekét tekintik.

De Lovassy nem is szorult rá, hogy mások tolják a szekerét. A tehetség a legöröngyösebb uton is megtalálja a maga ösvényét.

Mikor az ujságírók hírét vették, hogy Lovassy elment Aranyos-Tordára megyei főpennának, fejszóvalva mondták:

— Hová dolgozik ott, hiszen Aranyos-Maróton nincs napilap és valószínűleg nem is lesz ebben a században.

De akik közelebbről ismerték Lovassyt, az irodalom részére nem tartották elveszettnek.

És ő beigazolta a reménységét. Az író ir mindenütt, minden körülmények között. Ha nem beszélhet a társadalomnak minden istenadta reggel a napilapból, hát a szinpadról szól hozzá.

Az első darabja „A kis püspök“, mely negyvenkét darab közül megnyerte a pályadíjat.

Lovassy tehát pályakoszoruzott darabbal kezdi meg szinműirői pályáját.

A szintársulat tagjai, akik nagy kedvvel készülnek az előadásra, azt mondják, hogy „A kis püspök“ olyan pompás magyar vigjáték, amelynél jobb magyar vigjáték Himfy dalain kívül ezidőszerint nincs repertoiron.

Nazarénus.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenör“ eredeti táviratai. —

Hirlapírók a miniszternél.

Budapest, márczius 19. A vidéki hirlapírók orsz. szövetségének küldöttsége ma délelőtt tisztelgett a Házban Kulinyi Zsigmond vezetésével Hegedüs miniszternél, kérve, hogy a tagoknak husvét napján Pécssett tartandó kongresszusra szabadjegyeket engedélyezzen. A miniszter megígérte.

A Teleky-vigjáték nyertese.

Budapest, márczius 19. A Teleky-díjat, mely vigjátékra volt kitűzve, Prém József nyerte *Léha világ* című darabjával.

Az osztályosorsjáték.

Budapest, márczius 19. A mai húzáson a következő nagyobb nyereményeket húzták: **400.000** koronát nyert: 76062. — **30.000** koronát nyert: 43042. — 5000 koronát nyertek: 426 2243 82545. — 2000 koronát nyertek: 7168 10584 12904 48689 49721 50281 57272 59758 62485 66012 66056 75435 82966 88558 91701 97629 99344. — 1000 koronát nyertek: 2510 3502 5080 5359 6312 7337 14063 16685 20161 23146 24447 26571 26577 27684 30024 36402 47628 38661 41719 52112 52920 53692 62144 65703 68184 74030 75249 76699 76834 79307 80237 83846 87273 88555 89541 89739 91299 93115 95209 99437 99477. — 500 koronát nyertek: 714 1259 3173 7223 9282 10383 12049 12294 14001 16026 16264 19340 20230 21434 25420 28239 29229 32200 32340 32883 36587 42059 42987 42588 44291 48963 49599 49630 49725 55435 56127 58775 60795 61475 65376 67076 68157 68948 69784 70072 70424 70534 73868 75060 75948 77725 79873 81297 82422 82488 82624 84950 85126 85747 86183 86526 87777 87899 89892 90215 91068 91440 92088 93251 93380 94786 95039 99301. A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Stefánia esküvője.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 19.

A vasárnap kiadott hivatalos lap első helyen a következő sorokat közli:

„Stefánia főhercegnő özvegy trónörökösnek ő császári és királyi Fensége, miután ő császári és apostoli királyi Fenségének, mint legfelső családfőnek hozzájárulását és beleegyezését kikérte és megnyerte, jegyet váltott nagy-lónyai és vásáros-naményi gróf Lónyai Elemér császári és királyi kamarással, a magyar országgyűlés főrendiháza örökös tagjával.“

Most, miután a király beleegyezett a frigybe, a mely hónapok óta rokonszenves beszéd tárgyá a monarchia népeinek, a házasság közvetlen küszöbön áll. Ézidőszerint úgy a vőlegény, gróf Lónyai Elemér, mint pedig a két nyoszolyólány: Welsheimb és Jellasics báró kisasszonyok, Görczbe érkeztek, a hová várják Lónyai Elemér testvérbátyját is.

Gróf Lónyai Elemér Görczben a „Gunkel“ szállodában vett lakást, hol a vendégekönvben a „Mister Hudson“ nevet írta be s jelző gyanánt adta melléje: „magánzó Angliából.“

Tegnap érkezett meg Görczbe a zemplénmegyei diszpenzációja is, a mely a kihirdetés elengedésére vonatkozik. Az esküvő a mennyasszony óhajlására Miramareban fog megtörténni, a melyhez nem egy bájos emlék köti Stefániát. E házasság egyike ama frigykötéseknek, a melyben a szerelem diadalmaskodik mindama tekintetek, rangok, állások fölött, melyek mások előtt a legkívánatosabbaknak látszanak a földön. E házassággal megszűnik teljes államjogi helyzete.

Elveszti a főhercegnői címet, a jogot, hogy cs. és kir. fenségnek szólíttassa magát. Elveszti főhercegnői appange-ját, valamint

azt a 100.000 forintot, a melyet évenként apjától, a belga királytól kapott, minthogy a belga király a házasságot ellenzi. Mindezt Stefánia áldozatul hozza szerelmének. Nem akar más lenni, csak egyszerű grófnő, aki pedig egykor hivatta volt a monarchia trónjára lépni.

Az 1881-iki május havában, 17 éves korában vonult be Budapestre, a hol a lakosság leirhatlan örömmujongással fogadta. Nyolcz esztendeig élt a Rudolf trónörökös oldalán s a mikor az ismeretes legtragikusabb esemény férjétől megfosztotta, a magyar nép a gyászos özvegyet csak annál erősebben fogadta szívére. Most már egészen és kizárólagosan a miénk lesz, mint magyar grófnő. Magyarországon leendő férjének birtokán fog lakni s az év bizonyos szakában a fővárosban fog időzni, a hol gróf Lónyai Elemér már palotát épített.

Bécs, márcz. 19. Bécs és Trieszt, illetőleg Miramare között élénk távirati forgalom folyik. A legújabb értesülésünk szerint gróf Eszterházy és neje, valamint gróf Bellegarde Miremareba érkeztek, honnan Erzsébet királyi hercegnő a hét folyamán el fog utazni. Gróf Lónyai Elemér esütörtökön érkezik Triesztbe és szombatra megy át Miremareba. *Az esküvő a mai diszpenzációk szerint szombaton délelőtt lesz.*

A dél-afrikai háború.

— Távirati tudósítás. —

Debreczen, márczius 19.

A Kabelkorrespondenz londoni levelezője a búrok helyzetét nem találja kétségbe ejtőnek. A pardebergi katasztrófa óta, amely katasztrófát kétségkívül az egységes vezetés hiánya és a fejtelenség okozta, már ismét visszatért nyugodtságuk. A parancsnokok ismét kezükben tartják burjaikat. A szövetségesek gyorsan összeverődtek, Kronje helyébe lepett De Wette és összes hadi anyagukat, első sorban nehéz üegeiket sikeresen biztonságba helyezték és hátsóvédjük előbb Poplár Grovenál, azután Abraham Kraalnál a végtelen túlvomó számu angol hadsereg minden támadását visszaverte, valamint meggyőztette megkerülő kísérle teiket. E helyeken ismét maguk a búrok választották meg a csatateret és valószínű, hogy egyelőre ezután is azt tehetik, amig talán Roberts lord kitűnőbb sztratégiajával és nagy tulerejével meg nem lép, meg nem kerülő őket és ki nem csalja állásaikból, ha ugyan az első lecke nem volt elegendő nekik. A búrok nagy leleményessége és alkalmazkodó képessége mellett azonban ezfől nem tételezhetjük s valószínűbb, hogy a Vaalfolyónál Roberts lord osztozni fog abban a sorsban, mely Bullert érte a Tugelánál.

Natálban a harc már megakadt. A búrok nagyon megerősített állásokon vannak, nem talán a Sárkány-hegység szorosában, hanem mindjárt a Ladysmithi sík mögött, a Bigger-hegység és Sárkány-hegység keresztezésénél. Főállásuk a Hlatiku hegyen van, azaz a Washbank állomás és a de Beer szoros közt levő magaslaton, Dundee-től és Giencoetól délre. Látnivaló, hogy az angolok tévedtek, mikor minden katonai kritikuskuk és tudósítójuk természetesen állította azt, hogy a megvert búrok a határvarosokon át sietve visszamenekülnek saját területükre. Hiszen már a dundeei szénbányák megnyitását is hirdették. Hogy ebben a nézetben Buller tábornok is osztozott, sőt Roberts lorddal is elhitette ezt, kitűnik abból, hogy Roberts a Warren-hadosztályt már a Modderhez rendelte. Most pedig ezt a hibát az egész világ előtt be kell vallania és a már hajóra

szállított hadosztálynak megint vissza kell mennie Ladysmithbe, mert Buller nélküle nem éri elég erősnek magát. A helyzet a Kabelkorrespondenz szerint az, hogy a Modder helyébe lép a Vaál folyó, a Tugela magaslati helyébe a Biggers-hegység és a búrok mindkét helyen maguk választhatják meg a harcsteret és a maguk módja szerint harcolhatnak. A harc főfeltételei azonban a búrokra nézve javultak, mert nemcsak saját hazai földjüket védik, hanem kizárólag védelmi harcra szorítkozhattak és pedig a nekik kedvező területen.

*

A háborúra vonatkozó legújabb távirataink a következők:

London, márczius 19. A Reuter-ügynökség jelenti Viktoriawestből 17-iki kelettel: A vosbergi postamester ideérkezett. Hivatalát megszállták a búrok és a lázadók. A táviródrótot Viktoriawest és Vosberg között el van vágva. Napról-napra menekülők érkeznek ide Kenhardtól, Vryburgból és más elégedetlen kerületekből. Híre jár, hogy a búrok nem sokára ideérkeznek.

Fokváros, márczius 19. Barklyvestből táviratozzák: Megbízható forrásból érkezett jelentés szerint a transzváli hivatalnokok elhagyták Tangs és Vryburg városokat. A lázadók azonban nem akarnak Transzválba menni, hanem Damaraföldre készülnek. Witbocinak egyik fia ellenállásra készül.

London, márczius 19. A Reuter-ügynökségnek jelentik a glencoei bur táborból 15-iki kelettel: A Biggars-hegység mentén teljesen elkészültek az új sáncok. Azt hiszik, hogy ezek a sáncok bevehetetlenné teszik ezt a hadállást.

London, márczius 19. A Reuter-ügynökségnek jelentik Lobatsiból 10-iki kelettel: Transzváli benszülöttek jelentik, hogy Schwarz parancsnok 150 emberrel és egy ágyuval Aasvoeikop mellett, Lobatsitól északra el akarja pusztítani a vasutat, Schwarz állítólag nem tudja rávenni a benszülötteket, hogy a vasut elpusztításában segítségére legyenek. Azt jelentik továbbá, hogy Eloff 1 csapattal elindult Zeerustból Mafeking felé.

London, márczius 19. Roberts lord a következőket táviratozza Bloemfonteinből tegnapi kelettel: A testőrdandár tegnap visszatért Norwalspontból. Több vidéken a búrok megadták magukat. Belmontban egy szőrölövet és egy kilencz fontos ágyut találtak. A kolesbergt parancsnokló tiszt szintén talált egy kilencz fontos ágyut. Egy lovasdandár Thaba-Nelie felé ment, hogy a lakosságot megnyugtassa és Roberts proklamációját szétoszassa. Holnap ismét megnyílik a közvetlen vasuti forgalom Bloemfontein és Fokföld között. Warren csapatai 16-án épen jókor érkeztek Waarentownba, hogy megakadályozzák a vasuti hid elpusztítását és hatalmukba kerítsék a Vál folyón való átkelőt. Egy mafekingi jelentés azt mondja, hogy ott 6-án minden rendben volt.

London, márczius 19. A Reuter-ügynökségnek jelentik Pretóriából 16-iki kelettel: A búrok tudósító-szolgálatának főnöke azt jelenti, hogy a szövetséges köztársaságok vesztesége Kimberley és Ladysmith fölszabadítása előtt 667 halott és 2129 sebesült volt. Baleset következtében 24 ember halt meg és 171 sebesült meg. Kilenczvenkilenc ember betegségben halt meg, 1251 beteg meggyógyult vagy még kezelés alatt van. Az egész veszteség 4351 ember.

London, márczius 19. A Reuter-ügynökségnek jelentik Lourency-Marquezból 18-iki kelettel: Egy e hó 10-iki mafekingi távirati jelentés szerint az ottani helyőrség

jól tartja magát. Ugyenez az ügynökség jelenti Bloemfonteinből 18-iki kelettel: 800 oranjei bur megadta magát Pole-Cwarew tábornoknak.

HIREK.

— **Vilmos német császár küldöttel Debreczenben.** Érdekes is illusztris vendégek időznek Debreczenben. Tegnap este érkeztek Berlinből a budapesti gyorsvonattal. Az egyik *Bülov* lovassági kapitány Bülov birodalmi kancellár öcsese, a másik *Grezičky* lovassági őrnagy. A két kiváló vendég Vilmos német császár megbízásából időzik jelenleg városunkban. A német császár kiküldöttéi, kik a 7-dik huszárezred diszes, új laktanyáját jöttek meg szemlélni. A német császár tulajdonosa a 7. huszárezrednek s ezáltal is bebizonyítani akarja, mennyire szereti az ő kedves ezredét, mely ezred tisztikarának a német birodalom trónörököse, Frigyes Vilmos is tagja, a mennyiben ő Felsége a múlt évben nevezte ki hadnagynak. Az illusztris vendégek tiszteletére tegnap este a 7. Vilmos huszárezred tisztikara „Bika“-szálloda termében lakomát rendezett.

— **Nagy hangverseny.** A minap már hirt adtunk arról a nagyszabásúnak ígérkező hangversenyéről, melyet április hó 1-én tartanak meg a Zenede dísztermében. A hangversenynek egyik főszereplője Ney Dávid, a magy. kir. opera oszlopa, a világhírű bass-baritonista lesz, kinek páratlan hangterjedelme és hatalmas művészete megbüvölte már egész Európát. — A Schubert Löve és Brohms balladáit, melynek az ő hatalmas hangja legjobban megfelel, senki sem éneklé oly nagy tökélyvel, mint ő. Neyt már a kontinens minden nagyobb színháza a legfényesebb ajánlatokkal hívta meg, de ő a hazafias érzelménél fogva nem hajlandó hazáját elhagyni és már husz év óta a legerősebb oszlopa és dísz a magy. kir. operának. A másik érdekes vendég lesz *Füredi-Friedmann* Sándor hegedűművész, ki néhány évig a bécsi Straus-féle udvari zenekarnak volt a hangversenymestere. A Straus zenekarral bejárta Európa minden nagyobb városát s mindenhol magasztalták geniálitását. Füredi egyike azon művészeknek, kinek a kezében a hegedű megelevenedik. — Játékát hatalmas tonus, nagy szenvedély és szédületes technika jellemzi. Kubelik után nagyon érdekes lesz őt hallgatni, mert műsorában egy — Kubeliktől hallott — darab is fog szerepelni. Az ő művészetében különben volt már alkalmunk gyönyörködni s nagy várakozással s érdeklődéssel nézünk legközelebbi fellépéte elé is. A részletes műsort a napokban közölni fogjuk.

— **Vívóakadémia Debreczenben.** Benedek Sándor városunk előnyösen ösmert vívómestere f. hó 21-én d. u. 3 órakor, a Margit-fürdő termében vívóakadémiát rendez, melyre a helybeli vívóinkon kívül a főváros legelső mesterei és amatőr vívói ígérték meg részvételüket. Ezek között első helyen áll Genarri Giuseppe olasz mester, Bay Alajos a monarchia elősmert legjobb amatőr vívója, ki pár hónap óta mint önálló mester működik Budapesten. Bay 10 éves Jeromos kisfiát is magával hozza és vele tíz iskolát fog vívni. E diszes társaságot, mint méltó partnerek, szentgernyói Horváth Lajos fővárosi,

szigeti Benedek Gyula miskolezi vívómesterek egészítik ki. Az amatőrök közül résztvételüket bejelentették eddig: verbói Szluha Sándor, Spatz Gyula (Arlow-club) továbbá Örfy Gyula, Nyiri Aladár, Schindler Emil, Lészay Ottó; Benedek Sándor helybeli tanítványai közül Várady Szabó N., Jóna Kálmán és Hartstein Nándor vesznek részt. A jury tagjai: gróf Dégenfeld József főispán, Bernáth Elemér kir. táblai elnök, báró Leonhardi ezredes, Bertóthy alezredes, Dobiecki Sándor, Szunyog Bertalan. Az akadémia két részből fog állani; mesterek és amatőrök mérkőzéséből, egy a tör- mint a kardvívásban. A díjak minden csoportban arany-, ezüst és bronzérmek lesznek, azonkívül a legjobb külön „diszített érmet“ kap és a felajánlott tiszteletdíjak a legplasztikusabb és legügyesebb vívóknak fog jutni. A nézőközönség sorában hölgyeket eddig igen kevés számmal láttunk, holott nem is szólva a nagyobb külföldi városokról, p. o. Budapesten a publikum nagy százalékát épen a hölgyek teszik. Erre való tekintettel az általános szabály itt is kötelező, hogy t. i. a résztvevő vívók öltövényei az egész testet elfedjék. Egyéb tudnivalók a hírlapok és falragaszok útján közöltetnek.

— **Jótevény adományok.** Debreczen iránt való szeretetének szép tanujelét adta a napokban *Szaczellár* György, a híres *Törley* pezsgőgyáros cég egyik társtulajdonosa és igazgatója. Szaczellár György több budapesti uri emberrel Hauer Bertalan látogatására Debreczenbe érkezett. Debreczeni tartzkodásuk alatt annyira jól találták magukat s Szaczellár, ki rokonszenves egyéniségével, szeretetreméltó modorával megnyerte mindenkiné a szimpatiaját, annyira megkedvelte a mi alföldi nagy metropolisunkat, hogy 200 koronát adományozott a debreczeni 48 as honvédek márczius 15-iki mulatsága javára. Másnap pedig ugyancsak 200 koronát adott át dr. *Benedek* János ügyvédnek, hogy azt juttassa el a polgármesteri hivatalhoz, hogy a város szegényei közt osszák szét. A jótevény cselekedet nem szorul dicséretre.

— **Tóth Elek gyásza.** Tóth Eleket, szintársulatunk derék, törekvő tagját szomorító gyász érte. Tegnap este sürgőnyt kapott Kecskemétről, hol neje vendégszerpe, hogy gyermeke meghalt. Tóth Elek a sürgöny vétele után elutazott Kecskemétre s helyette, mint más helyen is megemlítettük, a Proletároknak Komjáthy játszik.

— **Megint Nyitránszky.** Nyitránszki Tamás notorius gazember, ügyetlen zsebmetsző, már szinte restelli, ha a rendőrség nem foglalkozik becses személyével, foglalkozására iszonyuan büszke, a rendőrségtől nem fél, mert ha rossz fát tett a tüzre s sejt, hogy a policzia már sarka után lépdel — önként jelentkezik. Tegnap történt az eset. Nyitránszki nagy flegmával beállt a rendőrségnél, talpnélküli csizmáját huszárosan összecsapja s jelenti: nagyságos biztos ur, megint rossz fát tettem a tüzre, pén l loptam, de Isten segedelmeből a felét elköltöttem, a másik felét pedig üzlettársamnak adtam át. A biztos ur az esetet tudomásul vette, a 10 korona pénzmaradványt átvette s Nyitránszkit szabadon bocsátotta, melynek Nyitránszki szörnyen megörült, mert kilátása van megint egy kis pénzmagra.

— **Nagy erdőégés.** Az aradmegyei Butyán melletti Tapronyásza erdő az éjjeli órákban kigyuladt. A tűz rohamosan terjedt és csakhamar elpusztította az erdő legnagyobb részét, a szomszédos német-telepek házaival együtt. A nagy szél miatt az oltás lehetetlen. Reggelre nagynehezen mégis lokalizálták a tüzet.

— **Petroleumfinomító Nagyváradon.** Nagyvárad előkelő kereskedői petroleumfinomítógyár alakítását tervezik Nagyváradon. A nagyszabású ipartelep, melynek gazdasági szempontból nagy jövője van, részvénytársasági alapon tervezik a fiúmei petroleum-

finomító mintájára. A részvények jegyzését e napokban kezdik meg. A gyár kartellen kívül akar maradni.

— **Iparos-gyűlés.** A debreczeni czipész, eszmadia munkások és kisiparosok, mint előre jeleztük, vasárnap tartották meg alakuló közgyűlésüket az ipartestület tanácstermében nagy érdeklődést mellett. A gyűlés példás rendben folyt le. Elnökké nagy lelkesedéssel Széplaky József czipész iparost választották meg. A tisztikar következőleg alakult meg: alelnökij. Varkoly Gyula; pénztárnok: Cziczó Lajos; jegyző: Varga Károly; ellenőrző bizottsági tagok: Ökrös István, Kurucz Gyula, Kandra Mihály; választmányi tagok: Stempel Mihály, Müller Gothárd, Nagy Antal, Nagy Lajos, Szatay Károly, Fidler Jakab, Tóth Gyula, Horváth Gyula, Bakó István, Kerekes Péter, Varga József, Debreczeni Lajos, Maday Imre, Cziczó János, Bukszár József, Dovalovszky János, Kertész János, ifj. Püspök Sándor, Sapi István, Grega Károly, Baiz István, Gulás Gedeon, Vas István, Nagy Ferencz, Balog István, Vámosi István. Az egyesület, minden politikai párttól függetlenül, tisztán az önképzés, önszegélyezés, munkaközvetítés és a modern szakfejlesztést tüzte ki céljául. A választmány ez uton is felhívja az összes debreczeni czipész, eszmadia munkások és kisiparosokat az egyesületbe való beiratkozásra. Beiratási díj 30 kr., havi járulék 20 kr. — Beiratkozni lehet minden nap Cziczó Lajos egyl. pénztárnok főtéri (Sienczinger-ház) üzletében.

— **Csaló siketnéma.** Figyelmeztetés érkezett a városhoz, mely szerint, ha egy Bendler nevű siketnéma kéregetne itt, el kell fogatni. Egy igazolványt visz magával, a mely azt mondja, hogy Bendler Ármán volt technikus betegségben halló és beszélő képességét elvesztette és így legszebb korában munkaképtelenné lett, mert ezenkívül a jobb kezét sem igen tudja használni. Különben Herbszter Ernőnek hívják s az igazolványt hamisan használja.

— **Gyilkosság és öngyilkosság.** Véres szerelmi dráma játszódott le Pecs külvárosában néhány nap előtt. Az eset előzményei Rögöly községbe vezetnek vissza, hol — mint nekünk írják — Pejer Pál 40 éves asztalosmester már két év óta vadházasságban élt Molnár Erzsébet 21 éves hajadonnal. Pejer, a kinek virágzó üzlete volt Rögölyben, az utóbbi időben az ivásnak adta magát bánatában, mert szeretője másokra is kacsintgatott. Többször el is vette a szeretőjét, a ki e miatt a múlt héten megszökött Pejertől s haza ment Pécsre egyik rokonához. Pejer, a mint észrevette szeretője eltűnését, keresésére indult. Dombóváron is megfordult, ahol revolvert vásárolt azzal a szándékkal, hogy ha nem találja szeretőjét, agyonlövi magát. Végre hosszas barangolás után Pécsre érkezett. Ott csakugyan megtalálta a hűtlen szeretőt, a kit kért, hogy térjen vissza hozzá. A leány azonban tagadó választ adott. Hosszas könyörgésre a leány kijelentette, hogy az esetre, ha Pejer Pécsen marad, ismét összeáll vele, de Rögölybe nem megy vissza. Pejer megpróbálta, hogy munkát kapjon Pécsen, de mert ez nem sikerült, e hó 15-én este elment a szeretőjéhez s a revolverből kétszer mellbe lőtte, ezután pedig önmaga ellen fordította a fegyvert és föbe lőtte magát. Pejer rögtön meghalt, a leányt még élve szállították a kórházba, de másnap már ez is belehalt sebeibe.

— **A zöldszemű szörny.** Megrendítő szencsétlenségről ad hirt füredi levelezőnk, melynek egy tisztességben megőszült jómódu családapa esett áldozatul. Ifj. Vajda Adám füredi lakos ez előtt két évvel vezette oltárhoz Telkes Eszter, a kivel meglehetősen boldog családi életet élt, de az utóbbi időben a férj féltékenysége megzavarta a harmoniát. E hó 16 án Vajda eltávozott hazulról azzal a kijelentéssel, hogy a szőlőjébe megy s csak másnap fog onan visszatérni. Estelel azonban magához vette a golyóra töltött vadász-fegyvert s a mint alkonyodni kezdett, hazafelé indult. Már besötétedett, mikor hazaért

és az udvar hátsó részében húzta meg magát. Alig hogy elhelyezkedett, nemsokára egy férfi-alak jött be az utczáról subába burkolva s miután előbb az ablakon keresztül betekintett a szobába, a konyhaajtóra indult, hogy bemerjen. Az ifju Vajda azt hitte, hogy felesége szeretője akar bemenni, fogta a fegyvert és rálőtt az ablakra, a ki fején találva egy jajkiáltással összeesett. A lövésre kiszaladt Vajda felesége is, valamint odaért ifju Vajda Ádám is, kik remélve vették észre, hogy az agyonlőtt ember id. Varga Ádám a féltékeny férj édes apja volt. A fiatal Vajda önként jelentkezett a csendőrségnél, akit átadtak a bíróságnak.

— **Honfoglaláskori temető.** Özv. Salamon Tivadarné sz. Forgách Margit grófnő Thuzsér községtől mintegy két kilométernyire az u. n. Ráday-féle birtokon a Boszorkány hegyen 130 holdnyi területet osztott ki szőlőnek. Ebből az idén már mintegy 100 holdat felrigoliroztak. A napokban Gergely István földjén két emberkoponya jutott innen dr. Sziklássy Béla járásorvos birtokába. A csontvázak körül állítólag melléklet nem volt, Vidovich László főszolgabíró, a kinek a bezdédi honfoglaláskori temetőnek ismeretét is köszönjük, a lelhelyre kiment és úgy találta, hogy az északnyugati lejtőn az említett koponyák csak mintegy 30 cztm. mélyen találtattak Gergely István komorói lakosnak földjén. Eredetileg mélyebben fekhettek a csontvázak, de az északi szél ezen oldalon a dombot le, a delin felhordja. Vidovich főszolgabíró három sirt bontott fel, melyek a rigolirozott területnek délkeletről északnyugatra vonuló megyéjén találtattak. A csontváz, melynek koporsója megvan, egészen beleesett a mélyített talajba, a harmadiknak csak az alszára maradt meg a bolygatatlan földbe, a negyedik derekától lefelé maradt meg, az ötödik egészen megvolt. A sírok egymástól 1 és fél méter távolságra érnek. A síroknak, sorát a Gergely István megyéje rézsut szeli át. Így tehát a síroknak egyrésze rigolirozáskor elpusztult, másrésze azonban még a fel nem hányt területre esik. De ezek már mélyebben fekszenek, mert a szél déli irányban a halmot homokkal felhordta.

SZINHÁZ.

Titánok. Falk Rikárd e című darabja, mely szerdára volt kitűzve, Tanay közbejött betegsége miatt a heti műsorról elmarad s helyette szerdán *A királyné apródja* kerül színre. Csütörtökön A proletároknak Tanay helyett Zátanyi Bence szerepét Bartha fogja játszani. Darvas szerepét pedig Tóth Elek helyett Komjáthy fogja játszani.

Rablógyilkosság Ujpesten.

— Expressz értesítés. —

Budapest, márczius 19.

Bestiális módon végrehajtott gonosztett történt ma, hétfőn reggel Ujpesten.

Tudósítónk jelentését a következőkben adjuk:

Az ujpesti Lőrincz utca 83. szám alatt levő házban lakott Ballagi Józsefné kofa asszony a férjével.

A házaspár nem valami jól élt. A porpatvar mindennapos dolog volt köztük és Ballagi, a ki erőszakos, durva ember, gyakran megverte feleségét, ki pedig nagy szorgalommal dolgoztatott, hogy néhány forintot megkeressen a háztartás számára.

Ma reggel 9 óra után feltűnt az egyik szomszédasszonynak, hogy Ballaginé, a ki pedig máskor igen korán szokott fölkelni, nem mutatkozik s hogy a lakás ajtaja zárva marad. Sejtette, hogy valami baj lehet és

bekopogtatott Ballagiékhoz, ámde választ nem kapott.

Végre úgy 10 óra felé betörték az ajtót az emberek, hogy megnézzék, mi történt odabent, s hogy beléptek, szörnyű látvány tárult a szemök elé.

Az ágyban egy elégtelenített véres holttest feküdt. A feje annyira összezúzva, hogy teljességgel fölismerhetetlen lett.

Az ágy mellett pedig ott feküdt egy véres balta, melylyel a gyilkos szörnyű tetét végrehajtotta. Ezzel a fejszével öt-hat csapást mérhetett a szerencsétlen asszonyra, úgy, hogy ennek a fejét a szó szoros értelmében darabokra törte és az összezúzott koponyából szerte-szét fröcsesent az agyvelő, a vér.

Ballaginét bizonyára még a hajnali órákban gyilkolták meg, a mikor még aludt. Bizonyos, hogy az első csapás rögtön megölte és hogy a szegény asszony egyáltalán nem védekezett a gyilkos ellen.

A szekrényében Ballaginé rendszeren néhány forintot tartogatott. De most egy árva krajczárt se találtak, a lakásban és kétségtelennek látszik, hogy a gyilkos, a ki föltétlenül ismerős volt a helyi viszonyokkal, elvitte magával Ballaginé vagyonkáját.

A gyanu rögtön a meggyilkolt asszony férje ellen irányult.

Az ujpesti rendőrkapitányságon, melyet rögtön értesítettek a véres esetről, mindjárt kerestetni is kezdte Ballagi Józsefet, ámde ezt sehol sem találták meg és úgy látszik, hogy Ballagi megszökött.

Hogy a gyilkosság elkövetője ő lehet, azt azért is hiszik, mert Ballagi nem egyszer fenyegette meg a feleségét czivódás közben, hogy egyszer agyon fogja verni.

A főkapitányságot délfelé értesítették a rablógyilkosságról és Zsarnay rendőrtanácsos ment ki a helyszínére, hogy a vizsgálatot végezze.

Budapest, márczius 19. Ballagi Józsefné gyilkosát detektívek Ó-Budán egy pálinkamérésben elfogták. Az áldozatnak férje a gyilkos.

RÖPPENTYŰK.

Pinczér-vicez. — Hallja pinczér, ehhez a peccenyéhez valami savanyut szeretnék. — Tessék kérem, itt a borárjegyzék.

Az ősiség netovábbja. — Micsoda? az én nemességem olyan ősrégi, hogy csak egy kis hujja, hogy az én őszülőim a világ teremtetését nem a kastélyuk erkélyéről nézték.

Öt év múlva. Három jó barát találkozik. Mikor öt évvel előzőleg elváltak, megfogadták, hogy soha sem fognak megházasodni. Most, amint a multról beszélnek, szóba kerül, vajjon megtartották-e a fogadalmat? — En, — vallja be az egyik — nem tagadhatom, nem állhattam ellen a csábnak: jegyben járok. A másik szól: — Mi türetagadás, én bizony már meg is házasodtam. Kérdik a harmadikat: — De te ura maradtál szavadnak, ugy-e? — Sőhajt a harmadik: — En bizooy már el is váltam a feleségemtől!

Az apa és leánya. A leány: Ő azt mondja, hogy mindennél jobban szeret ezen a világon, hogy nem élhet nekülem. — Az apa: Ezt minden fiatalember elmondja. — A leány: Csakhogy nem nekem.

Megnyugtató. — Tehát megtörténhetik, igazgató ur, hogy ön, mint örültek,

lezár olyan embereket, akik nem is örültek. — Baj is az! Egy hét alatt ugyanis azokká válnak.

Orvosok közt. — Doktor ur, figyelemzettem önt, hogy kollégája, Szabó doktor mindenütt azt hirszteli, hogy neki több betege van, mint önnek... — Igazat mond. En ugyanis meggyógyítom a betegemet.

Itthon van a trónörökös.

— Falusi élet. —

Irta: Ifj. Széll István.

Valjon mi oka lehet annak, hogy Salánki uram a háza eresze alatt ül már pár óra óta. Palán életársával zörrent össze, vagy csupa passióból ül arczozal a napnak?

Dudolászva jön az ördögparti Bihari Gábor tizház gazda, s mikor a Salánkiék portája elé ér, csupa kíváncsiságból áttekint a kerítésen. Meglátva az eresz alatt ülő, s merengni látszó Salánkit, oda kiált neki amugy magyarosan:

— Hát kelmeddel mi történt Salánki uram, hogy kiült a csepegő alá? Tán bizony kizárta az anyjuk?

— Nem a' — szól Salánki uram hirtelen feltekintve, — hanem, ... azaz mindjárt megmondom.

Azzal sűrű oldalpillantást vetve a reczés konyha-ajtóra, lábujjhegyen oda húzódik a kerítéshez, szinte suttogó hangon adja meg a választ:

— Hát instálom, nemzetes uram, — kezd fontoskodó arczozal, — nagy dolog van készülőben nálunk. Már hogy tetszik tudni a kedves drága jó feleségem...

— Csak talán nem haldoklik?

— Azt épen nem cselekszi, nemzetes uram, hanem hogy izé... azaz hogy... tetszik tudni már az ilyen dolgot.

— Bizony nem tudom én, Salánki uram, míg meg nem mondja. — Szól Bihari nemzetes uram a kerítésre könyökölve.

— Hát instálom, — kezd sokat mondó arczozal Salánki uram, — úgy történt a dolog, hogy ma reggel hirtelen rosszul lett.

— Persze, persze, ez az átkozott toroklob járvány, nemde?

Dehogy a toroklob járvány nemzetes uram, izé tetszik tudni, azaz hogy szaporodunk.

— Ejha! — kaczag fel jóízűen Bihari uram, — hát ennyi az egész. Hogy az ördög szaladjék el kelmeddel, hát ezt vallotta be olyan nehezen. Node annyi baj legyen. Hát aztán fiut szeretne-e Salánki uram vagy leányt.

— Isten ments a leánytól, nemzetes uram, — szól Salánki uram keresztet vetve magára, — hiszen van belőle már egy fél tuczat. Trónörökös nemzetes uram, trónörökös, ha mindjárt annyi lesz is, mint az félöklöm.

E szavaknál egy piros pozsgás arezu tüzről pattant menyecske jön ki a reczés konyhaajtón, s oda húzódva Salánki uramhoz, pár szót sug a fülébe. Hogy e pár szó mit jelent, arról hallgat a krónika. Elég az hozzá, hogy egy félóra múlva már ott áll Salánki uram a köz-tiszteletben álló Pennássy Gáspár fő-főnödtárus ur előtt, teljes ünnepi díszben.

— No mi a baj, Salánki uram, — kérdi a főjegyző ur atyai jóindulatról tanuskodó hangon.

Salánki uram egyet ránt a bekecse bal-szárnyán, nyakát a két vállá közzé húzza, majd ismét kinyújtja, s büszke önértettől ragyogó tekintettel így szól:

— Tekintetes főjegyző urat megkövetem, itthon van a trónörökös.

Pennássy főjegyző ur ugyancsak nagy-szemeket mereszt az előtte álló Salánki uramra s kétkedő hangon kérdi:

— Melyik trónörökös, a mi trónörökösünk?

Most meg Salánki uram bámul nagyokat.

— Hát a legkisebbik Salánki, — szól aztán magyarázólag.

— Ahol van ni, — kaczag fel a főjegyző,

— még majd félreértettük egymást. — Hát aztán fiú-e vagy leány?

— Fiu, instálom, fiu, — szól lelkendezve Salánki uram s hozzá meg olyan, mint a makk. Jaj ha látná tekintetes főjegyző ur, épen olyan mint én. Szája, szeme, füle, olyan mint az enyém.

— Nagyon derék — szól a főjegyző ur, — kívánom, hogy az Isten sokáig éltesse. Legyen jó hazafi, vallásos, derék ember váljék belőle idővel.

— Köszönöm, köszönöm, — rebegi meghattottan Salánki uram, — de azért jöttem volna én tekintetes főjegyző urat megkövetem aláson, hogy ha nem tetszenék lenézni a becses családomat, s eltszenék vállalni az izét.

— A keresztapaságot, nemde, — szól a főjegyző ur pápaszemét törülgetve. — Itt a kezem, Salánki uram, keresztapja leszek az újszülöttnek. Feloségem pedig keresztanyja fog lenni, jó lesz így?

— Csupa pompás lesz, köayörgöm, — szól az örömtől egészen magánkivül Salánki uram. — csupa pompás lesz. Ugy akkor majd értesítéssel fogok lenni a keresztelés napjára nézve, s nagyon jónévvvel venném, ha részt tetszenék venni a keresztelői társasvárosunkon.

— Ott leszünk, hogy ne lennénk ott, — szól a főjegyző hatalmasan megrázva a Salánki uram jobbját.

Salánki uram pedig kifeszített mellel, büszkén lépdél hazafelé s alig várja azt a napot, mikor a falu legelső pennás emberét háznál megvendégelheti. De végre az is eljön. A keresztelő napjának alkonyán alig hogy előbuvik a felhők mögül az esthajnali csillag, Pennássy főjegyző ur már ott ül az asztalfőn s diákori esinyjeit beszélgeti a vacsora előtt levő egybegyűlt atyafiaknak. Mikor pedig a „szomszéd-asszony” által szivességből készített vacsorát elfogyasztják, a főjegyző urnak nagyon nótára áll a szája. A tiszta jó karczossal telt poharak sűrű üritgetése között oda-oda pillant a hófehér ágyban fekvő „boldog mama” felé. Arczán látszik, hogy már a nyelve hegyén van egy jóízű magyar nóta. Szeretne dalolni a főjegyző ur nagyon. De aztán mégis csak rászánja magát — a bor ereje által felbátorítva — s hatalmas bariton hangján rázendíti, hogy: „Nem loptam én életembe” stb.

A tekintetes főjegyzőné asszony alig hogy meghallja szeretett férje ismert hangját, azonnal felhallatszik kéré hangja:

— Édes fiam, lelkem apjok, beteg van a háznál.

— Dehogyan van, tekintetes komámasszony, — szól Salánkiné — tekintetbe véve a rangkülömböset. Csak tessék, tekintetes komám uram, ha úgy hozta drága jó kedve, engemet egy cseppet sem „geniroz” a nóta.

És a tekintetes komám uramnak ezt kétszer se kellett mondani. Ujra felballatszik ablakrázó baritonja, hogy:

Ez a világ egy nagy koresma, jó tágos
Benne a sors az örökös koresmáros . . . stb.

Mikor pedig a kakuk óra a tíz órát jelzi, Salánki uram oda settenkedik a tekintetes komám uram mellé s a fülébe sugja sejtelmes bajúsfogta hangon: Tekintetes komám uram, ne mennék át egy feketére a fogadóba?

Pennássy főjegyző ur egyet bólint a fejével s a másik pillanatban már utrakészen áll a szoba közepén.

Látva a főjegyzőné az általános készülődést, újra felhallatszik kéré szava:

— Csak aztán itt legyetek egy fél óra mulva, mert egy perczig se várok tovább.

— Itt leszünk, pontosak leszünk, — hangzik a válasz, csak hogy amolyan pusztá szó ez. Tizenegyet is kiáltott már a kakuk, de a két komának még hire sincs. Félitzenekettől is elmúlik, de a két koma csak nem kerül elő. Háromnegyed tizenkettőt mutat az óra, mikor a főjegyzőné hazafelé ballag, lépten-nyomun követve a mellérendelt Salánki uram Miska bérese által.

Mikor a kapuajtóhoz érnek, a főjegyzőné

megköszöni a Miska szivességét, egyben azzal bizza meg, hogy nézzen be a tekintetes urhoz a nagyfogadóba s mondja meg neki, hogy holnap is lesz nap.

A Miska béres lélekszakadva fut a vendégfogadóba s mikor annak ajtaján belép, a főjegyző ur halálsápadt arczozal borul a karjába, s szinte vonagló ajakkal dadogja: Vi . . . vigyél ha . . . haza . . . Mis . . . Miska fiam . . . na . . . nagyon . . . e . . . el . . . va . . . vagyok azva.

És a Miska béresről csak úgy csurog a verejték, míg hazaszállítja a tekintetes komám uramat.

KÖZGAZDASÁG. TŐZSDEI JELENTÉS.

— Távirati értesítés. —

Budapest, márczius 19.

Ertéktőzsde.

Kötetett	Kezdődött	1/2 1 órakor zárlat
	forint	forint
Buza áprilisra	7.67	7.66—7.68
Buza októberre	7.86	7.83—7.81
Rozs áprilisra	6.39	6.41—6.40
Zab áprilisra	5.—	5.65—6.66
Tengeri májusra		
1900.	5.27	4.99—4.97
Repcze szept-re	12.60	12.65—12.70

A határidő-üzlet.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény	750	kor 60 fill
Magyar hitelrészvény	756	—
Osztrák-magyar állam-vasuti részvény	655	50

Déli zárlat:

Osztrák hitelrészvény	753.—	kor. 50 fill
Magyar	752.—	25
Osztrák-magyar államvasuti részv.	659.—	35

Délutáni zárlat 4 órakor:

Buza tavaszra	7.58—7.59
„ őszre	7.81—7.82
Rozs tavaszra	6.40—6.41
„ őszre	6.65—6.66
Zab tavaszra	4.96—4.97
Tengeri májusra	5.37—5.38
Repcze aug.—szept-re	12.80—12.90

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.)

7.

Mr. Basset-Hollis és „Utmutató”-ja nagy tekintélynek örvendenek Brinville városában. A könyv nagy elterjedésnek örvend. Eladási ára s a hirdetések jövedelme bőségesen visszatérítették a reáfordított költségeket. Minden állomáson rátukmálják az érkezőkre és mindenki megveszi, ki még tájékozást akar szerezni belőle, vagy pedig szabadulni akar a tolokodó kínálgatástól.

Éjjeli vándorunk elhagyta már a sétatért és a terrassera tért le. Itt a szélnek szabadabb járása volt és ő szorosabban ráhuzta fővegét a fejére. A szétfrocseseno vizcseppek arczába csapódtak. A vizár igen magas volt; a fővénypart egészen el volt borítva s a hullámverés a gátat korbácsolta. Minden hullámcsapás után felzúgott a megvert kövek visszhangzó bömbölése.

Smith megállott és úgy gyönyörködött a vihar játékában. Kijebb, hol a tenger valamely felleg árnyékában sötétlen maradt, a homályban meg megvillant egy-egy hullám-torlat fehér taraja. Majd elvonult a felleg; a hold nyugodtan evezett tovább és közönyösen látszott lenézni a háborgó vizekkel. A parton kavicsok csillámlottak. Egy hajó-roncs darabját idehozta és kivetette a víz; Smith elnezegette és hosszan elünnödött: vajjon megmarad-e a parton, vagy ismét magával ragadja a soha nem pihenő tenger?

Majd megint elindult arra, hol a terrasséból ut válik és körülfutja a dombot, melyen a világítótorony áll. Itt a hullámok menydörgésszerű robajjal törtek meg a szirt tövén. Az ut nedves volt a szétfrocseseno vizcseppektől s egy tajtékoszlány, melyet a szél és a hullám kivetett, ott rezgett a gáton és megremegett, valahányszor apró buborékjai egyenként szétpattantak. A felhők egyre gyorsan és gyorsabban szállottak az égen. Szinte úgy látszott, mintha kergetőznének egymással odafenn. A szél elcsöndesedett néha, de csak azért, hogy azután annál nagyobb erővel támadjon fel újra. Smith háttal fordult a szélnek s az támaszt nyújtott neki; mikor pedig megindult, vitte előre és ő koczogva tért vissza saját nyomdokain.

Két alak, egy férfi és egy nő, ült a terrassze két ülőhelyén. Mikor Smith feléjük közeledett, a hold épen felhők mögé vonult, és teljes sötétség volt, mikor előttük elhaladt.

IV. Hangok az éjben.

Smithné a konyhában volt, mikor férje hazaérkezett. Az asztalon egy nagy viseltes vörös kendő feküdt, melyre Smith kíváncsi tekintetet vetett.

— Beh sokáig oda voltál; szólta Smithné epésen. Azt hihetné az ember, hogy Emma valahol a város tulsó végén lakik; pedig alig van két utcányira. Bementél ugy-e és Jane olyan szíves volt, hogy beszóddal tartott.

— Pedig nem voltam benn, — felelt a férje, — hanem sétáltam egyet a terrasseon.

— Nem találkoztál mrs. Fleminggel?

— Nem; Hát kinn van?

— Kinn. Elment majd mindjárt azután, hogy te elmentél. Egy kevéssel később, mint ti elindultatok, esőngettet és én fölmentem hozzá. Épen az ablaknál állott és azt mondta, szeretne egy kis sétát tenni, mert nagyon kedveli a szeles időt. Csak épen egy néhány fuvalmat akar élvezni, mielőtt aludni tér. Megkérdezte, meddig maradsz oda és én megmondtam neki; azt is, hogy hová mentél, akkor meg azt kérdezte meg, hogy hány órakor szoktuk a külső ajtót bezárni. — Mondtam neki: fél tizenegykor. Erre ő azt mondta, hogy sokkal előbb idehaza lesz; azután magára vette a kabátját és lejött velem a lépesőn. — Épen a mint leérünk azt mondja nekem; Kérem, nem adhatna nekem egy kendőt, vagy valami mást a nyakamba, hogy meg ne hüljek? Azt mondtam rá: nagyon szívesen, és fölmentem újra az összes lépesőkön, a ház felső részébe, és nem hiszem, hogy tovább lettem volna öt percznél odafenn, mikor csak azt hallom, hogy az ajtó becsapódik, éppen mikor ez a kendő a kezembe akadt, és a mint lejövök, hát már nincs itt. Biz az egy csöppet se volt szép tőle annyit mondhatok. (Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Kedden, 1900. évi márczius hó 20. án,

Proletárok.

Színmű 4 felvonásban.

Színházi műsor.

Szerda, márczius 21-én bérlet 142. szám. „A” *Ninon*. Opera 2 felvonásban Zenéjét szerzte: Sztrojanovics J. Ezt megelőzi, újdonságul először: *Titánok*. Dramolette 1 felvonásban. Irta: Falk Rikhard.

Csütörtök, márczius 22-én, bérlet 143. szám „B” *Folt, a mely tisztit*. Drama 4 felvonásban.

Péntek, márczius 23-án bérlet 144. szám „C” *Sulamith*. Zsidó dalmű 5 képben.

Szombat, márczius 24-én bérlet 145. szám „A” újdonságul először: *Kis püspök*. A Telegdy-pályázaton 800 koronával jutalmazott eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta: Lovassy Andor.

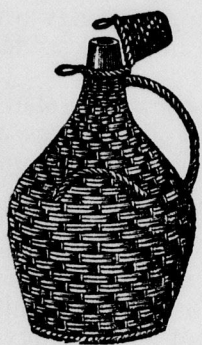
Vasárnap, márczius 25-én két előadás: délután 3 órakor félhelyarakkal: *A Gésák, vagy egy japán teaház története*. Énekes vigjáték 3 felvonásban; este 7 és fél órakor bérletszünetben, másodsor: *Kis püspök*. Eredeti vigjáték 3 felvonásban.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.
Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

Elegáns
utczai uri lakás
a II-ik emeleten
kiadó
Piacz-utca 71. szám alatt.

Ugyanott elköltözés miatt több szoba **modern butor** berendezéssel — igen jutányos árban — **eladó.**

Legnagyobb, legjobb és legrégebb

Kosárüveg (Demyhone) forrás

Rényi Árpád

üveggyár és gőzköszörűő

Zelestye u. p. Remetemező.

(Szatmármegye.)

Pontos szállít mány bármilyen mennyiségben.

Az ezredéves kiállításon kiténtetve.

Apró hirdetés.

az Apróhirdetés minimális ára 5 sorig 20 kr., minden további sor 4 kr. A vastagabb betűkkel szedett sorokat 6 k rra számítjuk. — Czim nélküli hirdésekről a kiadóhivatal ad felvilágosítást. Czimmel ellátott hirdetések után 30 krajozár bélyegilleték fizetendő.

A Csapó-utca elején 3 szobás, előszobás, vagy 6 szobás, előszobás kényelmes uri lakás, esetleg 5 szobás utczai lakás tartozékaival együtt május 1-től kiadó, az udvarban jóvizű kut és mosókonyha.

A nagyerdei volt lövöldé-ben a fél emeleten 4 kis szoba külön bejárattal kiadó. Értekezhetni a nagyerdei kertésznél.

Egy teljesen jó Helical Premier 7. sz. kerékpár olesón eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Hirdetések

a legjutányosabb árban felvételnek kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.

Naplók,
Főkönyvek,
Pénztárkönyvek,
Folyószámlakönyvek,
Lejárati könyvek,
Előjegyzési könyvek,
Bevásárlási könyvek

különböző nagyságban és vastagságban, a legfinomabb könyvpapírosból készítve, erős kötésben.

Másolókönyvek

patent mutatóval, japáni papírosból

legolcsóbb beszerzési forrása

a Csokonai-papirkereskedés

Kossuth-utca 13.

CSOKONAI-NYOMDA

LENGYEL IMRE ÉS TÁRSAI

DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZ.

ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlkozunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitünő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, czimkék, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámlakatok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, diszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napívek, lejáratí jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződések, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bálí meghívók, programmok, belépti jegyek, diszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb csatádi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.